

ALDUS BESPROKEN 9 JULI 2015

Beantwoording raadsvragen SP ex artikel 37 RvO over werken met behoud van
bijstandsuitkering

van:	Wethouder Langeveld
datum:	9 juli 2015
onderwerp:	Beantwoording raadsvragen SP artikel 37 over werken met behoud van bijstandsuitkering d.d. 4 juli 2015

Vraag I:

Is het college bekend met de situatie waarbij uitkeringsgerechtigden moeten werken met behoud van uitkering via het bedrijf Pauropus in o.a. Utrecht waar ze sloopwerkzaamheden moeten uitvoeren bij gebouwen van de Universiteit? Zo ja, is 36 uur per week werken met behoud van uitkering samen met medewerkers van Dusseldorp en ingehuurd ZZP'ers die dezelfde soort werkzaamheden uitvoeren conform het uitvoeringsbeleid van de gemeente Doetinchem? Zo nee, is het college bereid te onderzoeken hoe deze situatie is?

Antwoord I:

De gemeente Doetinchem werkt inmiddels bijna tien jaar samen met Pauropus. Hoofddoel van de activiteiten/trajecten bij Pauropus is sociale activering en het voorkomen van recidive van verslaving of eventuele strafbare feiten. Door een traject bij Pauropus doen deelnemers weer mee in de maatschappij. Pauropus werkt er waar mogelijk aan om deelnemers uit te laten stromen naar regulier werk, maar vaak is er meer tijd nodig om bijvoorbeeld de verslaving onder controle te krijgen of te werken aan de randvoorwaarden om een deelnemer uit te kunnen laten stromen. Let wel, voor een aantal deelnemers is deelname bij Pauropus het hoogst haalbare; middels dit traject blijft de deelnemer maatschappelijk actief, houdt een ritme en blijft in beeld.

Voor deelnemers met meer ontwikkelmogelijkheden is een doelstelling om ze voor te bereiden op een reguliere baan. Om zich hierin te ontwikkelen, kunnen deelnemers worden ingezet op verschillende werkzaamheden, zoals groenonderhoud, papier prikken of sloopwerkzaamheden. Pauropus zoekt zoveel als mogelijk naar soorten werkzaamheden die aansluiten bij de voorkeuren van deelnemers. Omdat Pauropus met haar bedrijfsvoering dicht aansluit op de arbeidsmarkt, is dit voor de deelnemers de best mogelijke kweekvijver om hier (weer) mee vertrouwd te raken. Wanneer aan een reguliere werkweek, op tijd komen, je aan de afspraken houden, klantvriendelijk zijn, klantcontact, omgaan met verlof, afmelden bij ziekte. Al deze punten komen aan bod en Pauropus kiest ervoor om hier mee om te gaan als in elk ander bedrijf. Veel deelnemers hebben hier bij aanvang moeite mee. De doelgroep heeft baat bij structuur en duidelijkheid. Pauropus probeert ze de (arbeid)vaardigheden weer bij te brengen. Daar is volop ruimte voor tijdens het traject en dat maakt dan ook het verschil ten opzichte van de werkzaamheden van medewerkers van het sloopbedrijf zelf. Er is bovendien sprake van een mindere productiviteit; deelnemers doen langer over de werkzaamheden, de kwaliteit is meestal wat minder en deelnemers komen niet altijd (op tijd). Er is in het beleid van de gemeente Doetinchem altijd sprake van maatwerk; het traject en de werkzaamheden sluiten aan bij de mogelijkheden en beperkingen van de deelnemer. Er wordt door Pauropus coulant om gegaan met afspraken rondom hulpverlening, sollicitaties, en dergelijke. En met effect: we zien dat het sommige deelnemers met deze ondersteuning lukt om vanuit een traject bij Pauropus een betaalde baan te verkrijgen.

Het college is bekend met de sloopwerkzaamheden die Pauopus met haar deelnemers in opdracht van een sloopbedrijf in Utrecht uitvoert. Het sloopbedrijf geeft hiermee met Pauopus invulling aan de sociale opgave die de gemeente Utrecht heeft opgenomen in de aanbestedingsprocedure. Pauopus maakt samen met de deelnemers een zorgvuldige afweging welke deelnemers zij meesturen op deze opdracht. Indien nodig, is daarover overleg met de consulent werk van de deelnemer. Het sloopwerk geeft deelnemers een positieve ervaring en maakt dat ze hun energie kwijt kunnen. Bovendien zien de deelnemers dat ze onder begeleiding vergelijkbaar werk doen als de collega's van het sloopbedrijf zelf en dat nodigt uit om zelf ook die laatste stap te maken naar een betaalde baan. Er zijn ook deelnemers die de sloopwerkzaamheden minder positief waarderen; ze vinden het werk bijvoorbeeld te vermoeiend of zwaar, of hebben moeite met het vroege opstaan. In overleg met Pauopus en eventueel de consulent werk wordt in dat geval gezocht naar een passende oplossing. Zo kan de werkduur worden aangepast of kan een deelnemer geheel of gedeeltelijk worden ingezet in een andere werkploeg met andere werkzaamheden in Doetinchem. Dit soort aanpassingen is op verzoek van een aantal deelnemers de afgelopen periode ook daadwerkelijk gemaakt.

Vraag 2:

Is het college bekend met de arbeidsomstandigheden waaronder deze werkzaamheden uitgevoerd moeten worden; werken zonder goede begeleiding; werken zonder certificering; werken in de directe omgeving van asbest sanering; werken waarbij regelmatig ongelukken gebeuren? Zo ja, gaat het college actie ondernemen om deze situatie te verbeteren? Zo nee, is het college bereid om onderzoek te doen naar de arbeidsomstandigheden bij verschillende werkzaamheden via het bedrijf Pauopus?

Antwoord 2:

Wij zijn ons bewust van de verantwoordelijkheid die wij als gemeente hebben om zorg te dragen voor veilige, goede omstandigheden voor deelnemers aan participatietrajecten. Signalen over mogelijke problemen bij werkzaamheden in het kader van een participatietraject neemt het college zeer serieus. Het college staat open voor dit soort signalen vanuit alle partijen, zodat zij deze kan onderzoeken en waar nodig passende actie kan ondernemen.

Onze ervaring is dat Pauopus transparant is over de werkzaamheden en de gemeente actief informeert over eventuele probleemsituaties. Daarnaast halen wij zelf ook met regelmaat informatie op bij Pauopus; in cliëntbesprekingen, evaluatiegesprekken of tijdens een werkbezoek op locatie. Tijdens de samenwerking en ook de afgelopen weken hebben wij signalen over mogelijke misstanden ontvangen en direct onderzocht. Ook de voorbeelden die vandaag in het artikel in De Gelderlander zijn benoemt, zijn onder andere door Pauopus met ons besproken. We hebben over dit soort signalen niet alleen contact gehad met deelnemers en Pauopus, maar ook met andere betrokken partijen zoals Iriszorg en opdrachtgevers van Pauopus. Uit deze contacten en informatie is er voor ons tot op heden geen aanleiding geweest om deelname aan deze activiteiten stop te zetten, wel zijn er verbeteringen doorgevoerd. Dit neemt niet weg dat waar gewerkt wordt, fouten worden gemaakt. We kunnen geen garantie geven dat er nooit ongevallen gebeuren, bij welk traject dan ook.

Het college benadrukt dat er verschillende manieren zijn, ook voor deelnemers, om klachten of zorgen kenbaar te maken. Dat kan via de gemeente (bijvoorbeeld via een consulent of de sociale raad), maar als iemand zich daar niet prettig bij voelt, kunnen zij dit soort signalen ook via andere wegen aan ons kenbaar maken (bijvoorbeeld via een hulpverlener of belangenbehartiger). Alleen als signalen ons bereiken, kunnen we er ook iets mee doen. Het college betreurt dat een van de deelnemers aan een traject bij Pauopus vandaag in de Gelderlander aandacht vraagt voor een gevoel van onveiligheid en angst om mogelijke problemen op de werkvloer aan te kaarten. Naar aanleiding hiervan wil het college onderzoeken op welke manier we dit gevoel van onveiligheid weg kunnen nemen en het melden van eventuele problemen zo laagdrempelig mogelijk kunnen maken.

Mocht u beschikken over aanvullende, nieuwe signalen of informatie, dan vernemen wij dat graag. Zodat wij ook daar onderzoek naar kunnen doen en indien nodig adequaat naar kunnen handelen.

Vraag 3:

Is het college bekend met de uitvoeringspraktijk waarbij medewerkers onder de dreiging van korting of stopzetting van de uitkering door zowel de manager van Pauopus als door consulenten van Werkplein, deze werkzaamheden moeten uitvoeren? Zo ja, is dit conform het uitvoeringsbeleid? Zo nee, is het college bereid actie te ondernemen om deze praktijken te stoppen?

Antwoord 3:

Voordat we een traject inzetten stelt de gemeente een plan van aanpak op. In het plan van aanpak benoemen we het doel van het traject en de rechten en de plichten waar de deelnemer, de begeleider en de consulent werk aan moeten voldoen. In het plan van aanpak kan bijvoorbeeld staan op welke dagen activiteiten plaatsvinden en wat de aanvang en -eindtijden zijn van het traject. Als een deelnemer vervolgens bijvoorbeeld veelvuldig ongeoorloofd verzuimt, dan kan de consulent werk een verlaging van de bijstandsuitkering overwegen. Het doel van een dergelijke verlaging is om gedragsverandering plaatst te laten vinden bij de deelnemer. Bij huidige deelnemers aan het traject bij Pauopus zijn tot op heden geen officiële waarschuwingen gegeven of verlagingen toegepast. Een deelnemer wordt geïnformeerd over de mogelijke consequenties voor de bijstandsuitkering als er niet wordt voldaan aan de verplichtingen uit het plan van aanpak. Hiermee voldoen we aan de informatieplicht die we als gemeente hebben en sluiten we aan bij het Doetinchemse beleid. Wij zien het informeren niet als dreiging, maar we proberen de deelnemer zorgvuldig te informeren met als doel om niet te hoeven overgaan tot het daadwerkelijk verlagen van een bijstandsuitkering.

Vraag 4:

Is het college met de SP van mening dat hier sprake is van verdringing, omdat er reguliere werkzaamheden met normale werktijden uitgevoerd worden met behoud van uitkering, die tegelijkertijd door anderen met een normaal salaris uitgevoerd worden? Zo ja, gaat het college actie ondernemen om deze praktijken of te stoppen, of te bewerkstelligen dat deze medewerkers volgens CAO betaald worden? Zo nee, hoe omschrijft het college deze situatie?

Antwoord 4:

Het college is van mening dat hier geen sprake is van verdringing. Pauopus voert opdrachten voor particulieren en bedrijven uit. Veel bedrijven zoeken hier de samenwerking met Pauopus in op en dat doet Pauopus andersom ook. Immers, zij zijn geen specialist (hovenier/stratenmaker) en afhankelijk van de kennis van de deelnemers die op dat moment bij hen zijn aangemeld. De kwaliteit ligt over het algemeen lager en vooral het tempo waarin gewerkt wordt, is lager. Om tot een vergelijkbare kwaliteit te komen moet Pauopus met haar deelnemers meer hun best doen. Daarnaast werken de deelnemers onder begeleiding van een werkmeester. Dus waar een hovenier alleen of met een collega in een tuin werkt, komt Pauopus met een hele ploeg (werkmeester en drie à vier deelnemers). In de totaalprijs zullen ze daardoor niet extreem veel lager uitkomen dan een hovenier.

Het college, maar ook opdrachtgevers/klanten van Pauopus vinden het belangrijk dat deze kwetsbare doelgroep een kans krijgt. Met sommige opdrachten wordt bovendien invulling gegeven aan de sociale opgave die gemeenten of provincies hebben meegegeven in een aanbestedingsprocedure. Daarnaast zijn er voorbeelden dat deelnemers de kans krijgen om uit te stromen naar een reguliere baan bij de betreffende opdrachtgever.

Vraag 5:

Is het college bekend met de situatie waarbij werkzaamheden uitgevoerd zijn op het landgoed van grootaandeelhouder Hoekzema van Pauopus, waarbij een substantieel lager bedrag is betaald voor de medewerkers die door Pauopus daar te werk zijn gesteld en waarbij de

medewerkers niet € 1,00 per uur vergoeding hebben gehad zoals beloofd, maar € 0,50 cent? Zo ja, bent u dan met de SP van mening dat alleen al vanuit beeldvorming dit een ongewenste situatie is? Zo nee, bent u bereid dit te onderzoeken?

Antwoord 5:

Het college is er van op de hoogte dat in de, voor Pauropus qua werkzaamheden, relatief rustige winterperiode (januari/februari) werkzaamheden zijn uitgevoerd voor de aandeelhouder. De opdracht bestond uit het kappen van bomen en het aanleggen van houtwallen op het perceel van de aandeelhouder. Deze werkzaamheden mogen niet in het hoogseizoen uitgevoerd worden in verband met het broeden en nestelen van de vogels. Voor deze opdracht heeft Pauropus een aangepast wintertarief gehanteerd. Het wintertarief ligt lager dan het tarief dat Pauropus in andere periodes in het jaar hanteert, omdat het in de winter voor Pauropus moeilijker is om werkzaamheden te vinden. De opdracht voor de aandeelhouder is overigens aantoonbaar betaald.

De afspraak is dat deelnemers aan een traject bij Pauropus €0,50 per gewerkt uur ontvangen. Dit is een onkostenvergoeding, waarvan deelnemers bijvoorbeeld een prepaid telefoonkaart kunnen komen, brood voor in de lunchpauze of hun fietsband kunnen laten repareren zodat ze naar het werk kunnen komen. De deelnemers kunnen de vergoeding vrij besteden. Regelmatig worden hier ook openstaande schulden mee afbetaald. Wanneer een klus dusdanig zwaar is of enige mate van verantwoording kent (bijvoorbeeld deelnemers die gedetacheerd zijn), krijgen de deelnemers een vergoeding van € 1,00 per gewerkt uur. In eerste instantie was met de deelnemers bij de opdracht voor de aandeelhouder de afspraak gemaakt dat zij een vergoeding van €0,50 per gewerkt uur zouden ontvangen. De deelnemers hebben hierover hun onvrede geuit richting Pauropus, omdat zij in de veronderstelling waren dat al het werk op locatie buiten de gemeente Doetinchem een vergoeding van € 1,00 zou kennen. Pauropus heeft daarop de deelnemers bijeen geroepen en na gezamenlijk overleg alsnog (en met terugwerkende kracht over de reeds gewerkte dagen) een vergoeding van € 1,00 per gewerkt uur afgesproken.